

24/9

Imperialism på retur

GERALD HANLEY behandlar i sin nu på svenska utkomna roman *Konsuln i solnedgången* (Bonniers, kr. 16: 50) den brittiska imperialismens problem. Platsen för handlingen är det område i Östafrika som före det senaste världskriget tillhörde Italien (Italienska Somaliland), men redan 1941 erövrades av britterna; tiden anges inte exakt, men måste vara 1942 eller 1943. Inom detta ödsliga område, som är större än Sverige, men blott har något mer än en miljon invånare, är de små engelska garnisonerna herrar, men deras styre hotas av sinsemellan stridande stammar och av den lilla kvarboende italienska befolkningen. Maktkampen bildar bakgrunden till en studie av fyra engelska officerare, vilkas karaktärer och samtal ger en bild av kolonialpolitikens dilemma. Överste Casey företräder ensam den gamla skolan, modig, skarpsynt, fri från tvekan och skepsis, benägen att betrakta debatter i principfrågor som föräderi och labour som den engelska maktens dödvävar. Tre kaptener representerar upplösningen i skilda former. Kapten Turnbull, som gått den långa vägen, är i mycket lik Casey, men han saknar dennes klass- och raskänsla; han tillåter sig att äta och spela fotboll tillsammans med sina svarta soldater och förlorar i det avgörande ögonblicket den engelske gentlemanens känsla av ovillkorlig säkerhet och överlägsenhet. Kapten Milton är förfallet i dess trivialaste form; han är lat, rädd och supig, och hans förbindelse med en infödd kvinna blir en av orsakerna till det uppror som är romanens yttre kulmen. En annan sida av slappmandet möter hos kapten Sole, som tvivlar på värdet i hela denna maktutveckling och i sin tvekan, oro och längtan personifierar de intellektuella inför handlingens problem.

Romanen ger mycket av det väsentliga i debatten kring dessa frågor: brytningen mellan principen om självstyrelse och önskan att ge en god styrelse, humanitetens värde kontra våldets ofrånkomlighet, de ömsesidiga fördomarna, godhetens hjälplöshet i en värld så hård att alla s. k. ädlare känslor verkar fräck lyx. Karaktärsstudierna är skarpa, miljöskildringarna trovärdiga. Denna lärorika, intelligenta och högst underhållande bok är briljant översatt av Th. Warburton.

HERBERT TINGSTEN

57

25/9

NY Utgivandet av
Georges Simenon
SIMENON fortsätter med
Kommissarie Maigrets första fall
(Bonniers, 9: 50). Den hör till de
många utmärkta Maigretböckerna,

kanske till stjärnklassen. Här får man, vilket inte var fallet i de förut översatta Maigretböckerna, ett intryck av Simenons överlägsna förmåga att skildra Paris och Parisstämningar; det är Paris före det första världskriget det denna gång gäller. Man får också en rad glimtar av den unge Maigret, som Simenon småningom byggt upp till inte bara en typ, utan en karaktär. Översättningen av Gunnel Vallquist är i det hela utmärkt, men det förekommer ett par slarvfel, som ger omening.

Herbert Tingsten